

Amélie Nothomb: Samuraisyleily | Maailmankirjat

Lotta Toivanen (suom.) Otava 2009

Riikka Ylitalo:

Amélie Nothomb on belgialainen kirjailija, jonka teoksia on käännetty yli 30 kielelle. Hänelä on suomennettu neljä teosta, joista tunnetuimpia on Nöyryn palvelijanne (suom. 2001). Viimeisimpänä on suomeksi ilmestynyt Samuraisyleily (2009). Romaani ilmestyi alkukielellään ranskaksi vuonna 2007.

Nothomb on diplomaattiperheen tytär ja syntynyt Japanissa. Tämä selittää sen, miksi hän teoksissaan käsittelee Japanin kulttuuria. Samuraisyleily kertoo parikymppisestä Améliestä, joka lähtee Belgiasta Japaniin tutustumaan maahan ja oppimaan japanin kieltä. Hän on asunut Japanissa lapsena, mutta on unohtanut kielen lähes kokonaan.

Samuraisyleily kertoo Amélien elämästä Japanissa. Alussa hän tapaa komean japanilaisnuorukaisen Rinrin. Amélie opettaa Rinrille ranskaa, koska "tehokkain tapa oppia japania oli opettaa ranskaa". Kielellisiltä väärinkäsityksiltä ei välttyä: Rinri esimerkiksi esittelee Amélien rakastajattarenaan, koska sekoittaa sanat "opettajatar" ja "rakastajatar".

Väärinkäsitys on kuitenkin enne, sillä Amélie ja Rinri todella rakastuvat toisiinsa. Rinrin seurassa Amélie saa mahdollisuuden tutustua japanilaiseen kulttuuriin. Sekaannuksia kuitenkin syntyy jatkuvasti. Kerran Rinri kutsuu ystävänsä päivälliselle ja Amélie päätyy viihdyttämään heitä puhumalla oluesta. Keskustelu on kuitenkin yksipuolista:

"Heti kun vaikenin, sama peli jatkui. Hiljaisuus häiritsi selvästi kaikkia yhtätoista nuorukaista, mutta yksikään ei uhrautunut auttamaan minua. -- Kun olimme saavuttaneet piinan huipun, minä jatkoin puhetta parhaan kykyni mukaan:

'Sitten on vielä Rodenbach, joka on punainen olut. Sitä sanotaan viiniolueksi.'
He hengittivät heti kevyemmin. Lopulta toivoin jo, että he suhtautuisivat minuun kuin oikeaan luennoitsijaan ja esittäisivät minulle kysymyksiä."

Romaani on helppo- ja nopealukuinen, mikä on toisaalta hyvä asia, mutta toisaalta antaa hieman pinnallisen vaikutelman. Kulttuurieroista johtuvia huvittavia tilanteita voisi kuvata hauskemmin. Oikeastaan koko romaani on alusta loppuun miellyttävää luettavaa, mutta yllätyksiä ja kohokohtia ei varsinaisesti ole lainkaan.

Samuraisyleilyn kiinnostavimpia kohtia ovat Amélien pohdinnat itsestään ja elämäntilanteestaan. Romanin lopussa hän päättääkin lähteä Japanista pois ja erittelee suhdettaan Rinriin:

“Eikö hän kuulunutkin maahan, jota rakastin ylitse muiden? Eikö hän ollut ainoa todiste siitä, että jumaloimani saari ei ollut hylännyt minua? Eikö minulle tarjoutunutkin mitä yksinkertaisin ja laillisin keino hankkia itselleni Japanin suurenmoinen kansallisuus?”

Ja lopuksi, eikö minulla ollutkin häntä kohtaan aitoja tunteita? Oli tietenkin. Hän oli minulle ihan rakas, ja tuo ‘ihan’ oli minulle uutta. Silti juuri tuo määre tuossa nimenomaisessa lauseessa sai minut vakuuttuneeksi siitä, että minun oli kiireesti lähdettävä pois.”

Nothombin romaanin parhaita puolia on myös se, että sen luettuaan tietää paljon japanilaisista tavoista ja siitä, miltä ne saattavat tuntua länsimaalaisesta. Lopussa lukija voi samastua päähenkilöön, joka lähtee Japanista ja palaa keskelle omaa kulttuuriaan. Samuraisyleily on siis kuvaus tästä yhdestä Japanissa vietetystä episodista nuoren Amélien elämässä.